

Araştırma Makalesi, Gönderim Tarihi: 21.12.2021; Kabul Tarihi: 20.02.2022
DOI: 10.47129/bartiniibf.1038729

Muhasebe Eğitimi Alan Yükseköğretim Öğrencilerinin E- Muhasebe Uygulamaları Konusundaki İlgi ve Farkındalıklarının İncelenmesi¹

Dr. Öğr. Üyesi Serkan YÜCEL

Düzce Üniversitesi, Akçakoca Meslek Yüksekokulu
serkanyucel14@hotmail.com, OrcID: 0000-0002-8744-5779

Dr. Öğr. Üyesi Aydın BAĞDAT (Sorumlu Yazar)

Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi, Sakarya Meslek Yüksekokulu
aydinbagdat@subu.edu.tr, OrcID: 0000-0002-0183-9866

Öz

E-fatura, e-defter, e-tebligat gibi elektronik muhasebe uygulamalarının kullanımı giderek atmakta ve birçok sektörde zorunlu olmaktadır. Muhasebe eğitiminde de e-uygulamalara verilen önemin aynı derecede artması zorunlu hale gelmektedir. Çalışmanın amacı, muhasebe eğitimi alan ön lisans öğrencilerinin e-muhasebe uygulamaları konusundaki ilgi ve farkındalık düzeylerini ortaya koymaktır. Çalışmada Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi Muhasebe Ve Vergi Uygulamaları, İşletme Yönetimi ve Maliye ön lisans programlarında eğitim gören öğrencilere anket uygulanmıştır. Ankete katılan öğrencilerin e-muhasebe uygulamalarına karşı farklı boyutlara göre ilgi ve farkındalık düzeyleri incelenmiştir. Çalışma sonucunda muhasebe eğitimi alan öğrencilerin muhasebe deneyimleri, e-muhasebe bilgi düzeyleri ve gelecekte muhasebe mesleğini icra etme isteklerinin e-muhasebe konularına ilgi ve farkındalık düzeylerini olumlu etkilediği tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: E-Muhasebe Uygulamaları, Muhasebe Eğitimi, E-Fatura, E-Defter

JEL Sınıflandırması: M41, M49

¹ Araştırma, Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi Rektörlüğü Etik Kurulunun 08.04.2021 tarih ve E-26428519-044-9545 sayılı etik kurul iznine sahiptir.

APA: Yücel, S. ve Bağdat, A. (2022). Muhasebe Eğitimi Alan Yükseköğretim Öğrencilerinin E-Muhasebe Uygulamaları Konusundaki İlgi ve Farkındalıklarının İncelenmesi. Bartın Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, 13 (25), 1-22.

APA: Yücel, S. and Bağdat, A. (2022). Examining The Interest and Awareness of Higher Education Students Taking Accounting Training on E-Accounting Applications. Bartın University Journal of Faculty of Economics and Administrative Sciences, 13 (25), 1-22.

Examining The Interest and Awareness of Higher Education Students Taking Accounting Training on E-Accounting Applications

Abstract

The usage of electronic accounting applications such as e-invoice, e-ledger, and e-notification are gradually increasing and are becoming mandatory in many sectors. It is imperative that the importance given to e-applications in accounting education should increase at the same level. The aim of the study is to reveal the level of interest and awareness of associate degree students given accounting education about e-accounting applications. In the study, a questionnaire was applied to students studying in Sakarya University of Applied Sciences, Accounting and Tax Applications, Business Management and Finance associate degree programs. The interest and awareness levels of the students participating in the survey were examined according to different dimensions towards e-accounting applications. As a result of the study, it has determined that the accounting experiences, e-accounting knowledge levels, and the desire to practice the accounting profession in the future of the students who receive accounting education positively affect their interest and awareness levels in e-accounting.

Keywords: E-Accounting Applications, Accounting Education, E-Invoice, E-Ledger

JEL Classification: M41, M49

Giriş

Muhasebe, modern iş yaşamında işletmelerin başarısında veya başarısızlığında kritik bir role sahiptir. Muhasebe sistemleri, işletme organizasyonunun mali durumunun kayıt altına alınması, izlenmesi, analiz edilmesi, vergi amaçlı gerekli belgelerin hazırlanması ve mali bildirimlerin yapılması ile birçok önemli karar sürecine bilgi desteği sağlaması bakımından önem arz etmektedir. Kişisel bilgisayarlar ortaya çıkmadan önce, işletmeler bu işlemleri manuel yöntemlerle yürütmekteydi (Toshniwal ve Ritu 2016, 579). Muhasebede bilgisayar ve internetin kullanılmasıyla birlikte kayıt, takip, analiz ve bildirim süreçleri daha pratik hale gelmiştir. Bu süreçler günümüzdeki ileri teknoloji ve e-belge, e-defter, e-tebliğ gibi e-uygulamalar yoluyla daha da etkinleşmiştir.

Sanayi devrimi 4.0 olarak adlandırılan ve dünya çapında büyük bir dönüşüme yol açan değişim sürecini ortaya çıkartmıştır (Omar ve Hasbolah 2018, 9). E-muhasebe uygulamaları da bu süreç içinde gelişerek muhasebe alanının yanında birçok sektörü de daha etkin hale getirmektedir. Örneğin e-fatura uygulaması hem e-ticaret, uluslararası ticaret ve bankacılığa etkisi hem de çevreye katkısı ile elektronik etkinlik sağlamıştır. Ayrıca e-fatura uygulamasının blok zinciri gibi yüksek teknolojiler ile entegre edilmesi

sayesinde veri aktarımı, işlemin kaydedilmesi ve raporlanması süreçleri anlık olarak gerçekleşecektir. Bu denli önemli gelişmeleri ortaya çıkaran e-muhasebe uygulamalarına muhasebe eğitiminde yer verilmesi de önem arz etmektedir.

Çalışmanın amacı, muhasebe eğitimi almış olan yükseköğretim öğrencilerinin e-muhasebe uygulamaları konusundaki ilgi ve farkındalık düzeylerini ortaya koymaktır. Benzer çalışmalardan farklı olarak bu çalışmada e-muhasebe dersi almış ve almamış olan öğrencilerin bakış açıları karşılaştırılmıştır. Çalışmada öncelikle e-beyanname, e-belge, e-defter gibi e-muhasebe uygulamaları kavramsal açıdan değerlendirilerek, tarihsel gelişimi ortaya konulmaktadır. Literatür taraması yoluyla e-muhasebe uygulamalarının genel literatürü ile muhasebe eğitiminde farkındalık ve ilgi çalışmaları incelenmektedir. Son kısmında ise, muhasebe ve vergi uygulamaları, işletme ve maliye öğrencilerine uygulanan anket çalışmasının amacı, kapsamı, yöntemi, kısıtları, hipotezleri ve bulguları detaylı olarak açıklanmaktadır.

1. Kavramsal Çerçeve

Teknolojinin hızla gelişmesi ile birlikte muhasebede işlem, kayıt, beyan ve bildirim yöntemleri de sürekli bir dönüşüm halindedir. Türkiye’de muhasebe işlemlerindeki teknolojik gelişmeler 1960’lı yıllarda ilk elektronik hesap makinesi ve bilgisayar kullanımı ile başlamıştır. Bu dönüşüm 1990’lı yıllarda muhasebe işlemlerinde masatüstü yazılımlarının ve internetin kullanılması ile devam etmiştir (Bağdat ve Koç 2020, 227). Ayrıca internet, muhasebecilerin dijital finansal raporlama uygulamasını mümkün kılmış ve finansal raporların tüm paydaşlara dağıtımını da kolaylaştırmıştır (İmene ve İmhanzenobe 2020, 53). İnternetin yoğun kullanımı 2000’li yılların başından itibaren e-uygulamaların kullanımı konusundaki planlanma çalışmalarını ortaya çıkarmıştır.

Kayıt dışı ekonomi ile mücadele etmek, vergi kaçakçılığını engelleyerek vergisel gelirlerin artmasını sağlamak, bilgiye erişimi hızlandırmak, belge düzenleme maliyetlerinde tasarruf sağlamak, kamu denetimi faaliyetlerinin kaliteli ve hızlı şekilde yapılmasına imkân sağlamak, belgelerin arşivlenmesini kolaylaştırmak vb. amaçlarla muhasebe faaliyetlerinde e-uygulamalara geçilme çalışmaları başlatılmıştır (Karasioğlu ve Garip, 2019, 444).

Dünya’da e-fatura ilk olarak EDI sistemi (Electronic Data Interchange-Elektronik Veri Transferi) (iki nokta arasında bir verinin şifrelenerek transferine olanak sağlayan sistem) ile kullanılmaya başlanmış ve 1990’lı yıllarda tüm işletmeleri kapsamıştır (<https://www.digitalplanet.com.tr/>, 2017). Türkiye’de 1998 yılında Vedop-1 Projesi ile vergisel evrakların dijital ortamda izlenmesi çalışmalarına başlanmıştır. Özellikle 2001 yılında VUK’da e-defter, e-belge, e-kayıt ile ilgili tanımlamaların getirilmesi, 2003’de maliyede e-dönüşüm projesinin yürürlüğe girmesi, 2004’de Vedop-2 projesi ve Elektronik İmza Kanunu’nun kabulü e-uygulamalara geçişi hızlandırmıştır.

Tablo 1: Türkiye’de E-Muhasebe Uygulamalarının Gelişimi

Tarih	Elektronik Gelişim
1998	VEDOP-1 ² Projesi’nin başlatılması (Vergi Dairesi Tam Otomasyonu Projesi) (Vergisel evrakların dijital ortamda takibi için kullanılan sistemdir.)
30.12.2001	E-Defter, E-Belge ve E-Kayıt tanımlamalarının getirilmesi (VUK’un 242/2. mad. ve 4731 Sayılı Kanunun 4-e mad. ile yapılan düzenleme)
04.12.2003	E-Dönüşüm Türkiye Projesi’nin (eDTr) 2003-2004 KDEP’nin yürürlüğe girmesi
2004	VEDOP-2 Projesi
23.01.2004	Elektronik İmza Kanunu (5070 Sayılı Kanun)
31.07.2004	E-Beyanname uygulamasına ilişkin yasal düzenleme (VUK’un 28. mad. 5228 Sayılı Kanunun 3. mad. ile eklenen fıkra) ve Maliye Bakanlığı’nın yetkilendirilmesi (VUK’un 257/4. maddesine 5228 Sayılı Kanunun 8. Mad. ile eklenen fıkra)
03.03.2005	E-Beyanname üzerinden elektronik ortamda beyanname gönderme zorunluluğunun başlaması (346 Nolu VUK GT)
29.04.2005	SGK bildirimlerinde e-bildirge zorunluluğu (SGK Genelgesi 16/340 Ek)
2007	VEDOP-3 Projesi
30.01.2007	E-Haciz uygulaması ile ilgili genel tebliğ yayımlanması (440 Nolu Tahsilat GT)
06.02.2008	Ba ve Bs Formları’nın aylık olarak gönderim zorunluluğu getirilmesi (381 Nolu VUK GT)
05.03.2010	E-Fatura ve Mali Mühür uygulamaları ile ilgili genel tebliğ yayımlanması (397 Nolu GT)
01.08.2010	E-Tebliğ uygulaması (6009 Sayılı Kanun ile Vergi Usul Kanunu’nda yapılan değişiklikler)
13.12.2011	E-Defter uygulaması (1 Sıra Nolu E-defter GT)
1.09.2015	E-Yoklama uygulamasına tüm kurumlarda başlanması (453 Sıra No.lu VUK GT)
1.04.2016	E-Tebliğat sisteminin kullanılmaya başlaması (453 Sıra No.lu VUK GT)
17.12.2017	01.01.2018 tarihi itibarıyla kazancı basit usulde tespit edilenlerle, serbest meslek kazancı sahiplerine defter beyan sistemi zorunluluğunun getirilmesi (486 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu GT)
19.10.2019	E-defter, E-Fatura, E-Arşiv Fatura ve diğer e-belgelere geçiş zorunluluğunun kapsamı genişletildi (509 Sıra No.lu VUK GT)

Kaynak: Öz ve Bozdoğan, 2012; Taytak ve Vural, 2019; www.gib.gov.tr

² VEDOP. tüm vergisel işlemleri bilgisayar ortamına aktarmayı amaçlayan Gelir idaresi Başkanlığı’nın bir otomasyon projesidir.

Türkiye’deki bu gelişmeler 2005 yılında hem e-beyanname hem de e-bildirge uygulamalarını zorunlu hale gelmesini sağlamış ve muhasebede önemli bir e-dönüşüm süreci gerçekleşmiştir. Bu gelişmeleri Tablo 1’de tarihsel olarak sunulduğu üzere e-haciz, e-fatura, e-defter, mali mühür, e-yoklama, e-tebligat, defter beyan sistemi ve diğer e-belge uygulamaları izlemiştir.

İlk e-fatura uygulaması 5 Mart 2010 tarihli 397 sıra nolu VUK tebliği ile hayata geçirilmiştir (Gönen ve Solak, 2017, 65). Özellikle 19.10.2019 tarihli 30923 nolu Resmî Gazete’de ilan edilen 509 Sıra Nolu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği ile e-defter ve e-belge uygulamaları daha da yaygın hale getirilmiştir. Bu önemli gelişme yakın gelecekte e-muhasebe uygulamalarının tüm işletmeler için zorunlu olacağına da bir göstergesidir. Samsuddin ve diğerleri (2015)’e göre, muhasebe eğitiminde farkındalık ortaya konulması ve güncel bilgilerin paylaşılması öğrencilerin muhasebe mesleğine verecekleri değeri ve motivasyonlarını olumlu etkilemektedir. E-muhasebe uygulamalarındaki gelişmeler konusuna hem meslek mensuplarına yönelik seminer, panel gibi eğitimlerde düzenli olarak yer verilmesi (Elçin, Gerekan ve Usta, 2018, 39) hem de muhasebe eğitiminde yoğun olarak yer verilmesi önem arz etmektedir.

Mevcut muhasebe eğitimi müfredatında genel muhasebe, ticari belgeler, bilgisayarlı muhasebe, vergi uygulamaları vb. derslerde e-uygulamalar anlatılmaktadır. Ancak teknolojinin hızla gelişmekte olması ve muhasebe alanında da teknoloji odaklı personel ihtiyacının artmakta olması, muhasebe eğitiminde dijital dönüşüm ile doğrudan ilgili derslerin verilmesini zorunlu kılmaktadır.

2. Literatür Taraması

Literatürde e-beyanname, e-belge, e-defter vb. e-muhasebe uygulamaları ile ilgili çok sayıda çalışma bulunmakta olup, bu çalışmalar daha çok muhasebe meslek mensupları üzerinde yapılan çalışmalardır. Ayrıca muhasebe eğitiminde TMS/TFRS farkındalığı, çevresel farkındalık, yeşil muhasebe, kişisel verilerin korunması algı ve farkındalığı konuları ile bilgi ve iletişim teknolojilerinin kullanım düzeyi üzerine çalışmalar yer almaktadır. Ancak e-muhasebe uygulamalarının muhasebe eğitiminde yer alması veya muhasebe eğitimi alan öğrencilerin e-muhasebe uygulamaları ilgi ve farkındalığı konularındaki çalışmalar ise kısıtlıdır.

Öztürk ve Çarıkçı (2019) tarafından, farklı üniversitelerde önlisans, lisans ve lisansüstü öğrenciler ile lise öğrencilerine elektronik muhasebe açısından yeterlilik düzeylerinin ortaya konulması amacıyla anket çalışması yapılmıştır. E-muhasebe eğitimi, e-muhasebeye hazırlık, gelecek algısı boyutları ile yapılan çalışma sonucunda, e-uygulamalar ve teknolojik gelişmeler hakkında öğrencilerin daha iyi bilgilendirilmesi ve bilinçlendirilmesi ile öğrencilerin e-muhasebe uygulamaları konusunda geleceklelerini olumlu olarak şekillendirebilecekleri kanaati ortaya konulmuştur.

Sarıççek (2020), İİBF’ndeki lisans düzeyindeki muhasebe eğitiminin muhasebe mesleğinde gerçekleşen dijitalleşmenin gerekliliklerini karşılama düzeyi hakkında öğrencilerin görüşleri üzerine bir araştırma yapmıştır. Araştırma sonucunda öğrencilerin muhasebe mesleğindeki dijitalleşmeyi önemsedikleri ve e-uygulamalara hakim olanların iş yaşamına daha kolay adapte oldukları düşünceleri ortaya çıkmıştır. Öğrenciler aldıkları muhasebe eğitiminin dijitalleşen uygulamalara uyum açısından yeterli olmadığını ve eğitim müfredatının değişmesi gerektiğini ifade etmiştir.

Yüksel (2019), muhasebe eğitimi alan öğrencilerin muhasebe mesleğindeki teknolojik gelişmelere uyum sağlayacak becerileri kazanmalarının kariyer planlarına etkisini incelemiştir. Çalışma sonucunda öğrencilerin teknolojiyi kullanma ve muhasebe mesleğindeki dijitalleşmeye uyum becerisinin önemli olduğu, öğrencilerin kariyer planı ile teknoloji yetkinliği arasında pozitif yönlü bir ilişki olduğu ortaya konulmuştur.

3. Araştırma

Araştırma, Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi Rektörlüğü Etik Kurulunun 08.04.2021 tarih ve E-26428519-044-9545 sayılı kararına göre etik kurul iznine sahiptir. Araştırma, muhasebe eğitimi alan öğrencilerin elektronik muhasebe uygulamaları konusundaki ilgi düzeyleri ve farkındalıklarını ortaya koyarak, muhasebe eğitiminin geleceğinin şekillendirilmesi noktasında veriler sunmayı hedeflemektedir.

Araştırmanın amacı, muhasebe eğitimi alan ön lisans öğrencilerinin e-beyanname, e-fatura, e-defter, e-arşiv gibi elektronik muhasebe uygulamaları konusundaki ilgi ve farkındalık düzeylerini ortaya koymaktır. Benzer çalışmalardan farklı olarak ankete katılan öğrencilerin bir kısmı bir dönem boyunca e-muhasebe dersi alan öğrencilerden oluşmakta olup, bu dersi alan ve almayan öğrencilerin farklılığını da ortaya koymak mümkün olacaktır. Çalışmanın amacına yönelik hazırlanan hipotezlere bulgular bölümünde detaylı olarak yer verilmiştir.

3.1. Araştırmanın Kapsamı ve Yöntemi

Araştırma Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi’nde ön lisans seviyesinde Muhasebe ve Vergi Uygulamaları, Maliye ve İşletme Yönetimi programlarında muhasebe eğitimi gören öğrencileri kapsamaktadır. google form olarak hazırlanan anket formu aynı üniversite bünyesinde yer alan farklı meslek yüksekokullarında uzaktan eğitim gören toplam 455 öğrenciye uzaktan gönderilmiş ve geçerli 242 geri dönüş olmuştur. Araştırma ilgili programlardaki birinci ve ikinci sınıf öğrencileri üzerinde bahar döneminin sonunda yapılmıştır. Anket soruları öğrencilere, muhasebe eğitimi konusunda en az temel düzeydeki derslerin eğitimini tamamlayarak, belirli bir birikime ulaşmaları sonrasında yöneltilmiştir. Araştırmada elde edilen verilerin analizinde SPSS 22 programı kullanılmıştır. İlgi ve farkındalık düzeyi boyutlarındaki soruların hazırlanmasında Dalğar, Çelik ve Mortaş (2011) ile Karavardar ve Kaymak (2020) çalışmalarından yararlanılmıştır.

3.2. Araştırmanın Bulguları

Araştırmanın bulgularında katılımcıların demografik özelliklerine göre bulgular ve e-muhasebe uygulamaları ilgi ve farkındalık düzeyine göre bulgular ayrı olarak ele alınmıştır. Ayrıca ilgi ve farkındalık düzeyi boyutlarına ilişkin anket sorularının güvenilirlik ve normallik testi sonuçları sunulmuştur.

3.2.1. Katılımcıların Demografik Özelliklerine Göre Bulgular

Araştırmaya katılanların demografik özelliklerine ilişkin frekanslar Tablo 2’de görüldüğü şekildedir:

Tablo 2: Katılımcıların Demografik Özellikleri

		Frekans	Yüzde
Cinsiyet	Erkek	85	35,1
	Bayan	157	64,9
Yaş	18-21	185	76,4
	22-25	46	19,0
	26 ve üzeri	11	4,5
Liseden Mezun Olunan Bölüm	Meslek Lisesi--Muhasebe	86	35,5
	Meslek Lisesi--Diğer Sosyal Bölümler	19	7,9
	Meslek Lisesi--Teknik Bölümler	40	16,5
	Diğer	97	40,1
Okuduğu Bölüm	Muhasebe ve Vergi Uygulamaları	165	68,2
	İşletme Yönetimi	51	21,1
	Maliye	26	10,7
Eğitim Türü	1.Öğretim	177	73,1
	2.Öğretim	65	26,9
Ailesinin Yaşadığı Yer	Köy	34	14,0
	İlçe	53	21,9
	Şehir	32	13,2
	Büyükşehir	123	50,8
Muhasebe Alanında Çalışma Deneyimi	Deneyimim yoktur	28	11,6
	1 yıldan az	145	59,9
	1 yıldan fazla 2 yıldan az	47	19,4
	2 yıldan fazla	22	9,1
Muhasebe Mesleğine	Kesinlikle düşünmüyorum	12	5,0
	Düşünmüyorum	17	7,0

Devam İsteği	Kararsızım	64	26,4
	Düşünüyorum	72	29,8
	Kesinlikle düşünüyorum	77	31,8

Tablo 2'deki bilgiler incelendiğinde araştırmaya katılan öğrenciler ile ilgili dikkat çekici olan durumları şu şekilde özetleyebiliriz:

- Öğrencilerin büyük çoğunluğu (%64,9) bayandır.
- Öğrencilerin büyük çoğunluğu (%76,4) 18-21 yaş aralığındadır.
- Öğrencilerin büyük çoğunluğu (%40,1) muhasebe eğitimi verilmeyen diğer liselerden mezun olmuştur.
- Öğrencilerin büyük çoğunluğu (%68,2) Muhasebe ve Vergi Uygulamaları programında eğitim görmektedir.
- Öğrencilerin büyük çoğunluğu (%73,1) normal öğretimde eğitim görmektedir.
- Öğrencilerin büyük çoğunluğu (%50,8) ailesi büyükşehirde ikamet etmektedir.
- Öğrencilerin büyük çoğunluğu (%59,9) muhasebe alanında 1 yıldan az tecrübeye sahiptir.
- Öğrencilerin büyük çoğunluğu (düşünüyorum 29,8, kesinlikle düşünüyorum 31,8) muhasebe mesleğine devam etmeyi düşünmektedir.

3.2.2. Güvenilirlik ve Normallik Testi

Çalışmada farklı boyutları kapsayan anket sorularının güvenilirlik düzeyini belirlemek adına öncelikle güvenilirlik analizi uygulanmıştır. Daha sonra verilerin dağılımının normal olup olmadığını ortaya koymak için ilgi ve farkındalık düzeylerini ölçmeye yönelik hazırlanan sorulara normallik testi yapılmıştır. Uygulanacak analizlerin değerlendirilmesinde elde edilen verilerin normal dağılım gösterip göstermediği önem arz etmektedir. Güvenilirlik, bir araştırma kapsamında yararlanılan veri elde etme yönteminin, aynı konuyu içeren diğer bir araştırma için de aynı ya da benzer sonuçlara ulaşılması özelliğidir (Aziz, 2017, 59).

Çalışma kapsamında veri elde etmekte kullanılan ankette, katılımcıların demografik özellikleri ile E-Muhasebe uygulamaları hakkında ilgi ve farkındalık düzeylerini ölçmek için yöneltilmiş olan toplam 24 soru bulunmaktadır.

Elde edilmiş olan verilerin güvenilirliği Cronbach's Alpha katsayısı ile ortaya konulmuştur. Uygulanan analiz teknikleri sonucunda Cronbach's Alpha katsayısının ilgi ölçen ifadeler için 0,90, farkındalık ölçen ifadeler için 0,81 olduğu tespit edilmiştir. Bu bakımdan araştırmada kullanılmış olan ölçeğin güvenilirlik düzeyinin sosyal bilimler açısından yeterli olduğu belirtilebilir. Araştırma ile elde edilmiş olan verilerin normal

dağılım gösterip göstermediğini ortaya koymak amacıyla yapılan Kolmogorov–Smirnov ve Shapiro–Wilk test sonuçlarına Tablo 3’de ayrıntılı olarak yer verilmiştir.

Tablo 3: Normal Dağılımı Belirlemeye Yönelik Test Sonuçları

	Kolmogorov-Smirnov ^a			Shapiro-Wilk		
	Statistic	df	Sig.	Statistic	df	Sig.
S1	0,200	242	0,00	0,888	242	0,00
S2	0,194	242	0,00	0,895	242	0,00
S3	0,174	242	0,00	0,886	242	0,00
S4	0,177	242	0,00	0,916	242	0,00
S5	0,196	242	0,00	0,874	242	0,00
S6	0,189	242	0,00	0,886	242	0,00
S7	0,182	242	0,00	0,885	242	0,00
S8	0,206	242	0,00	0,872	242	0,00
S9	0,217	242	0,00	0,849	242	0,00
S10	0,196	242	0,00	0,858	242	0,00
S11	0,149	242	0,00	0,912	242	0,00
S12	0,233	242	0,00	0,807	242	0,00
S13	0,239	242	0,00	0,791	242	0,00
S14	0,253	242	0,00	0,783	242	0,00

Normallik testlerinin sonucunda p değerinin 0,05’ten düşük çıkmış olması elde edilmiş verilerin normal dağılım sergilemediğini göstermektedir. Bu durumda verilerin analizinde non-parametrik testlerin uygulanması gerekmektedir. Katılımcıların ilgi ve farkındalık düzeylerini belirlemeye yönelik testlerden önce Tablo 4’te verilerin ortalama ve standart sapmaları gösterilmiştir.

Tablo 4: İlgi ve Farkındalık Düzeyi Ortalama ve Standart Sapma Değerleri

İlgi Düzeyi ile İlgili İfadeler	Katılımcı Sayısı	Ortalama	Standart Sapma
S1 E-Muhasebe uygulamaları ile ilgili gelişmeleri takip ediyorum ve yeterli güncel bilgiye sahibim.	242	3,0248	1,15922
S2 Muhasebeye oldukça ilgili biriyim.	242	3,4504	1,27521
S3 E-Muhasebe uygulamalarına ilgi duyuyorum.	242	3,4050	1,25951
S4 Bölümde E-Muhasebe uygulamaları ile ilgili daha fazla ders açılacak olursa, bu dersleri alırım/seçerim	242	3,5124	1,23648

Farkındalık Düzeyi ile İlgili İfadeler		Katılımcı Sayısı	Ortalama	Standart Sapma
S5	E-Muhasebe uygulamaları işletme paydaşlarını etkiler.	242	3,6240	1,14649
S6	E-muhasebe uygulamaları mevcut muhasebe uygulamalarında bazı önemli değişiklikler getirecektir.	242	3,7149	1,14022
S7	E-Muhasebe dersinin uygulamaya yönelik anlatılması ve sevdirmesi başarıyı pozitif yönde etkiler.	242	3,8471	1,13661
S8	E-Muhasebe dersi Muhasebe bölümlerinde zorunlu bir ders olmalıdır.	242	3,7273	1,21197
S9	E-Muhasebe uygulamaları ile ilgili sertifika ve seminer programları düzenlenmelidir.	242	2,9174	1,24964
S10	Bölümde E-Muhasebe dersi mutlaka verilmelidir.	242	3,8512	1,27966
S11	E-Muhasebe uygulamaları mesleki açıdan önemli ve gereklidir.	242	3,9793	1,18584
S12	E-Muhasebe Uygulamalarını bilmek muhasebe bilginin güncel olmasını sağlayacaktır.	242	4,0124	1,18245
S13	E-Muhasebe Uygulamalarını bilmenin işe girmemde katkısı olmayacaktır.	242	3,7107	1,40502
S14	E-Muhasebe ayrı bir ders olarak verilmesine gerek yoktur.	242	3,4215	1,36799

3.2.3. Katılımcıların E-Muhasebe Uygulamaları Konusundaki İlgi ve Farkındalık Düzeylerine Yönelik Bulgular

Bu bölümde Tablo 2’de frekans sayıları ve yüzde oranları verilen demografik özellikler ile Tablo 4’de yer alan ölçekteki ilgi ve farkındalık ölçmeye yönelik ifadelerin arasındaki ilişki incelenmiştir. Her bir demografik özellik için ilgi ve farkındalık ölçen ifadeler ayrı hipotezler olarak ele alınmış ve uygulanan Mann-Whitney U Testine ilişkin analiz sonuçları yorumlanmaya çalışılmıştır.

a) Öğrencilerin Cinsiyetine Göre Farklılaşma

H1: E-Muhasebe Uygulamalarına ilgi düzeyi öğrencilerin cinsiyetine göre farklılık göstermektedir.

H1 hipotezi için yapılan Mann-Whitney U Testine ilişkin Tablo 5’de yer alan analiz sonucuna göre 0,05 anlamlılık düzeyinde S1 değişkeni hariç diğer değişkenler için (P)> 0,05 şeklindedir. Yani öğrencilerin cinsiyeti ile E-muhasebe konularına olan ilgileri arasında anlamlı bir ilişkinin bulunmadığı söylenebilir.

H2: E-Muhasebe Uygulamaları konusundaki farkındalık düzeyi öğrencilerin cinsiyetine göre farklılık göstermektedir.

H2 hipotezi için yapılan Mann-Whitney U Testine ilişkin Tablo 5’de yer alan analiz sonucuna göre 0,05 anlamlılık düzeyinde S14 değişkeni hariç diğer değişkenler için (P)> 0,05 şeklindedir. Yani öğrencilerin cinsiyeti ile E-muhasebe konularındaki farkındalıkları arasında, ilgi düzeyinde olduğu gibi anlamlı bir ilişkinin bulunmadığı söylenebilir.

Tablo 5: Cinsiyete Göre İlgi Düzeyinin ve Farkındalığın Farklılaşması

		Mann-Whitney U	Wilcoxon W	Z	Asymp. Sig. (2-tailed)
İlgi İfadeleri	S1	5375,500	17778,500	-2,578	0,010
	S2	6153,000	18556,000	-1,027	0,304
	S3	5932,000	18335,000	-1,463	0,143
	S4	6002,500	18405,500	-1,329	0,184
Farkındalık İfadeleri	S5	5698,500	18101,500	-1,939	0,052
	S6	5884,000	18287,000	-1,575	0,115
	S7	6564,500	10219,500	-0,217	0,828
	S8	5829,500	18232,500	-1,684	0,092
	S9	5807,000	18210,000	-1,708	0,088
	S10	6082,500	18485,500	-1,194	0,232
	S11	6078,000	18481,000	-1,214	0,225
	S12	6529,500	18932,500	-0,293	0,769
	S13	5757,000	9412,000	-1,848	0,065
	S14	5333,500	8988,500	-2,647	0,008

b) Öğrencilerin Yaşına Göre Farklılaşma

H3: E-Muhasebe Uygulamalarına ilgi düzeyi öğrencilerin yaş gruplarına göre farklılık göstermektedir.

H3 hipotezine yönelik gerçekleştirilen Kruskal-Wallis Testine ilişkin Tablo 6’da yer alan analiz sonuçlarına göre 0,05 anlamlılıkta S4 değişkeni hariç (P)<0,05 şeklindedir. Yani öğrencilerin yaşı ile E-muhasebe konularına olan ilgileri arasında anlamlı bir ilişkinin var olduğu söylenebilir.

H4: E-Muhasebe Uygulamaları konusundaki farkındalık düzeyi öğrencilerin yaş gruplarına göre farklılık göstermektedir.

H4 hipotezine yönelik gerçekleştirilen Kruskal-Wallis Testine ilişkin Tablo 6'da yer alan analiz sonuçlarına göre 0,05 anlamlılıkta S5 ve S6 değişkeni hariç (P)> 0,05 bulunmuştur. Yani öğrencilerin yaşı ile E-muhasebe konularındaki farkındalıkları arasında tam anlamlı bir ilişkinin bulunmadığı söylenebilir.

Tablo 6: Öğrencilerin Yaşına Göre Farklılaşma

		Chi-Square	df	Asymp. Sig.
İlgi İfadeleri	S1	8,406	2	0,015
	S2	7,727	2	0,021
	S3	5,966	2	0,051
	S4	3,219	2	0,200
Farkındalık İfadeleri	S5	7,395	2	0,025
	S6	8,784	2	0,012
	S7	1,337	2	0,512
	S8	1,584	2	0,453
	S9	0,496	2	0,780
	S10	4,926	2	0,085
	S11	4,142	2	0,126
	S12	5,670	2	0,059
	S13	0,830	2	0,660
	S14	1,955	2	0,376

c) Öğrencilerin Mezun Olduğu Lise-Bölüme Göre Farklılaşma

H5: E-Muhasebe Uygulamalarına ilgi düzeyi öğrencilerin mezun oldukları lise-bölüme göre farklılık göstermektedir.

H5 hipotezine yönelik gerçekleştirilen Kruskal-Wallis Testine ilişkin Tablo 7'de yer alan analiz sonuçlarına göre 0,05 anlamlılıkta S4 değişkeni hariç (P)<0,05 şeklindedir. Yani öğrencilerin mezun oldukları lise-bölüm ile e-muhasebe konularına olan ilgileri arasında anlamlı bir ilişkinin var olduğu söylenebilir.

H6: E-Muhasebe Uygulamaları konusundaki farkındalık düzeyi mezun oldukları lise-bölüme göre farklılık göstermektedir.

H6 hipotezine yönelik gerçekleştirilen Kruskal-Wallis Testine ilişkin Tablo 7'de yer alan analiz sonuçlarına göre 0,05 anlamlılıkta 4 değişkende anlamlı ((P)<0,05) farklılık varken 6 değişkende anlamlı farklılık ((P)>0,05) yoktur. Yani öğrencilerin mezun oldukları lise-bölüm ile E-muhasebe konuları hakkındaki farkındalıkları arasındaki ilişkinin zayıf olduğu düşünülebilir.

Tablo 7: Öğrencilerin Mezun Oldukları Lise-Bölüme Göre Farklılaşma

		Chi-Square	df	Asymp. Sig.
İlgi ifadeleri	S1	20,292	3	0,000
	S2	22,316	3	0,000
	S3	17,248	3	0,001
	S4	7,480	3	0,058
Farkındalık ifadeleri	S5	8,072	3	0,045
	S6	9,421	3	0,024
	S7	5,744	3	0,125
	S8	2,996	3	0,392
	S9	12,118	3	0,007
	S10	6,351	3	0,096
	S11	17,546	3	0,001
	S12	5,360	3	0,147
	S13	3,666	3	0,300
	S14	0,927	3	0,819

d) Öğrencilerin Eğitim Gördüğü Bölüme Göre Farklılaşma

H7: E-Muhasebe Uygulamalarına ilgi düzeyi öğrencilerin okuduğu bölüme göre farklılık göstermektedir.

H7 hipotezine yönelik gerçekleştirilen Kruskal-Wallis Testine ilişkin bilgilere Tablo 8'de yer verilmiştir. Analiz sonucuna göre 0,05 anlamlılıkta bütün değişkenler (P)<0,05 şeklindedir. Yani öğrencilerin eğitim gördüğü bölüm ile e-muhasebe konularına olan ilgileri arasında yüksek derecede anlamlı bir ilişki vardır.

H8: E-Muhasebe Uygulamaları konusundaki farkındalık düzeyi öğrencilerin okuduğu bölüme göre farklılık göstermektedir.

H8 hipotezine yönelik gerçekleştirilen Kruskal-Wallis Testine ilişkin bilgilere Tablo 8’de yer verilmiştir. Analiz sonucuna göre 0,05 anlamlılıkta 6 değişken (P)<0 şeklinde iken 4 değişken (P)> 0,05 şeklindedir. Yani öğrencilerin okudukları bölüm ile e-muhasebe konularındaki farkındalıkları arasında anlamlı bir ilişkinin bulunduğu söylenebilir.

Tablo 8: Öğrencilerin Eğitim Gördüğü Bölüme Göre Farklılaşma

		Chi-Square	df	Asymp. Sig.
İlgi İfadeleri	S1	19,195	2	0,000
	S2	22,592	2	0,000
	S3	22,545	2	0,000
	S4	11,510	2	0,003
Farkındalık İfadeleri	S5	4,197	2	0,123
	S6	9,482	2	0,009
	S7	7,833	2	0,020
	S8	6,361	2	0,042
	S9	5,029	2	0,081
	S10	10,533	2	0,005
	S11	14,922	2	0,001
	S12	6,815	2	0,033
	S13	3,620	2	0,164
	S14	4,340	2	0,114

e) Bölümün Öğretim Türüne Göre Farklılaşma

H9: E-Muhasebe Uygulamalarına ilgi düzeyi öğrencilerin okuduğu bölümün öğretim türüne göre farklılık göstermektedir.

H9 hipotezi için uygulanan Mann-Whitney U Testine ilişkin bilgilere Tablo 9’da yer verilmiştir. Analiz sonucuna göre 0,05 anlamlılıkta S1 değişkeni hariç (P)> 0,05 bulunmuş. Yani öğrencilerin okuduğu bölümün öğretim türü ile e-muhasebe konularına olan ilgileri arasında anlamlı bir ilişkinin bulunmadığı söylenebilir.

H10: E-Muhasebe Uygulamaları konusundaki farkındalık düzeyi öğrencilerin okuduğu bölümün öğretim türüne göre farklılık göstermektedir.

H10 hipotezi için uygulanan Mann-Whitney U Testine ilişkin bilgilere Tablo 9'da yer verilmiştir. Analiz sonucuna göre 0,05 anlamlılıkta bütün değişkenler (P)> 0,05 şeklindedir. Yani öğrencilerin okuduğu bölüm ile e-muhasebe konularındaki farkındalıkları olan arasında herhangi bir ilişkinin bulunmadığı söylenebilir.

Tablo 9: Bölümün Öğretim Türüne Göre Farklılaşma

		Mann-Whitney U	Wilcoxon W	Z	Asymp. Sig. (2-tailed)
İlgi İfadeleri	S1	4754,000	20507,000	-2,138	0,033
	S2	5130,000	20883,000	-1,325	0,185
	S3	5213,500	20966,500	-1,147	0,251
	S4	5601,500	21354,500	-0,323	0,747
Farkındalık İfadeleri	S5	5667,500	21420,500	-0,182	0,855
	S6	5295,000	21048,000	-0,984	0,325
	S7	5361,500	7506,500	-0,847	0,397
	S8	5693,000	21446,000	-0,128	0,898
	S9	5554,000	21307,000	-0,422	0,673
	S10	5600,500	21353,500	-0,331	0,740
	S11	5331,500	7476,500	-0,926	0,355
	S12	5713,000	21466,000	-0,087	0,930
	S13	5394,500	21147,500	-0,778	0,436
	S14	5453,500	21206,500	-0,637	0,524

f) Öğrencilerin Ailesinin Yaşadığı Yere Göre Farklılaşma

H11: E-Muhasebe Uygulamalarına ilgi düzeyi öğrencilerin ailesinin yaşadığı yere göre farklılık göstermektedir.

H11 hipotezine yönelik gerçekleştirilen Kruskal-Wallis Testine ilişkin bilgilere Tablo 10'da yer verilmiştir. Analiz sonucuna göre 0,05 anlamlılıkta bütün değişkenler (P)<0,05 şeklindedir. Yani öğrencilerin ailesinin yaşadığı yer ile e-muhasebe konularına olan ilgileri arasında anlamlı bir ilişkinin bulunduğu söylenebilir.

H12: E-Muhasebe Uygulamaları konusundaki farkındalık düzeyi öğrencilerin ailesinin yaşadığı yere göre farklılık göstermektedir.

H12 hipotezine yönelik gerçekleştirilen Kruskal-Wallis Testine ilişkin bilgilere Tablo 10'da yer verilmiştir. Analiz sonucuna göre 0,05 anlamlılıkta 5 değişken (P)> 0,05 şeklinde, 5 değişken ise (P)<0,05 şeklindedir. Yani öğrencilerin ailesinin yaşadığı yer ile e-muhasebe konularındaki farkındalıkları arasında tam anlamlı bir ilişkinin bulunmadığı söylenebilir.

Tablo 10: Öğrencilerin Ailesinin Yaşadığı Yere Göre Farklılaşma

		Chi-Square	df	Asymp. Sig.
İlgi İfadeleri	S1	14,527	3	0,002
	S2	9,920	3	0,019
	S3	8,540	3	0,036
	S4	8,357	3	0,039
Farkındalık İfadeleri	S5	5,921	3	0,116
	S6	16,933	3	0,001
	S7	5,482	3	0,140
	S8	11,814	3	0,008
	S9	0,992	3	0,803
	S10	5,487	3	0,139
	S11	7,818	3	0,050
	S12	4,418	3	0,220
	S13	2,367	3	0,500
	S14	1,337	3	0,720

g) E-Muhasebe Dersi Almış Olup Olmamaya Göre Farklılaşma

H13: E-Muhasebe Uygulamalarına ilgi düzeyi öğrencilerin E-muhasebe dersi alıp almamalarına göre farklılık göstermektedir.

H13 hipotezine yönelik gerçekleştirilen Kruskal-Wallis Testine ilişkin bilgilere Tablo 11'de yer verilmiştir. Analiz sonucuna göre 0,05 anlamlılıkta bütün değişkenler (P)<0,05 şeklinde olup değerlerin 0'a çok yakın olduğu görülmektedir. Yani öğrencilerin e-muhasebe dersini almış olup olmaması ile e-muhasebe konularına olan ilgileri arasında yüksek düzeyde anlamlı bir ilişkinin var olduğu söylenebilir.

H14: E-Muhasebe Uygulamaları konusundaki farkındalık düzeyi E-muhasebe dersi alıp almamalarına göre farklılık göstermektedir.

H14 hipotezine yönelik gerçekleştirilen Kruskal-Wallis Testine ilişkin bilgilere Tablo 11’de yer verilmiştir. Analiz sonucuna göre 0,05 anlamlılıkta S9, S13 ve S14 değişkenleri hariç (P)<0,05 şeklindedir. Yani öğrencilerin e-muhasebe dersini almış olup olmamaları ile e-muhasebe konularındaki farkındalıkları arasında anlamlı bir ilişkinin bulunduğu söylenebilir.

Tablo 11: E-Muhasebe Dersi Almış Olup Olmamaya Göre Farklılaşma

		Chi-Square	df	Asymp. Sig.
İlgi İfadeleri	S1	106,520	4	0,000
	S2	76,945	4	0,000
	S3	89,913	4	0,000
	S4	66,047	4	0,000
Farkındalık İfadeleri	S5	57,003	4	0,000
	S6	78,488	4	0,000
	S7	72,230	4	0,000
	S8	56,503	4	0,000
	S9	6,661	4	0,155
	S10	64,562	4	0,000
	S11	59,696	4	0,000
	S12	42,215	4	0,000
	S13	6,708	4	0,152
	S14	3,733	4	0,443

h) Muhasebe Alanında Çalışma Deneyimine Göre Farklılaşma

H15: E-Muhasebe Uygulamalarına ilgi düzeyi muhasebe alanındaki çalışma deneyimine göre farklılık göstermektedir.

H15 hipotezine yönelik gerçekleştirilen Kruskal-Wallis Testine ilişkin bilgilere Tablo 12’de yer verilmiştir. Analiz sonucuna göre 0,05 anlamlılıkta bütün değişkenler (P)<0,05 şeklinde olup değişkenlerin değeri 0’a yakındır. Yani öğrencilerin muhasebe alanındaki çalışma deneyimi ile e-muhasebe konularına olan ilgileri arasında yüksek düzeyde anlamlı bir ilişkinin bulunduğu söylenebilir.

H16: E-Muhasebe Uygulamaları konusundaki farkındalık düzeyi muhasebe alanındaki çalışma deneyimine göre farklılık göstermektedir.

H16 hipotezine yönelik gerçekleştirilen Kruskal-Wallis Testine ilişkin bilgilere Tablo 12’de yer verilmiştir. Analiz sonucuna göre 0,05 anlamlılıkta S9 ve S14 değişkeni hariç (P)<0,05 şeklindedir. Yani öğrencilerin muhasebe alanındaki çalışma deneyimi ile e-muhasebe konularındaki farkındalıkları arasında anlamlı bir ilişkinin bulunduğu söylenebilir.

Tablo 12: Muhasebe Alanında Çalışma Deneyimine Göre Farklılaşma

		Chi-Square	df	Asymp. Sig.
İlgi İfadeleri	S1	35,228	3	0,000
	S2	22,064	3	0,000
	S3	29,332	3	0,000
	S4	15,926	3	0,001
Farkındalık İfadeleri	S5	13,133	3	0,004
	S6	11,446	3	0,010
	S7	14,128	3	0,003
	S8	13,048	3	0,005
	S9	3,776	3	0,287
	S10	18,139	3	0,000
	S11	21,875	3	0,000
	S12	9,289	3	0,026
	S13	10,628	3	0,014
	S14	2,321	3	0,509

i) Öğrencilerin Muhasebe Mesleğini İcra Etmeyi Düşünüp Düşünmemelerine Göre Farklılaşma

H17: E-Muhasebe Uygulamalarına ilgi düzeyi öğrencilerin muhasebe mesleğini icra etmeyi düşünüp düşünmemesine göre farklılık göstermektedir.

H17 hipotezine yönelik gerçekleştirilen Kruskal-Wallis testine ilişkin bilgilere Tablo 13'de yer verilmiştir. Analiz sonucuna göre 0,05 anlamlılıkta ilgi ölçen bütün değişkenler $(P) < 0,05$ şeklinde olup değişkenlerin değerleri 0'a yakındır. Yani öğrencilerin muhasebe mesleğini icra etmeyi düşünüp düşünmemeleri ile e-muhasebe konularına olan ilgileri arasında büyük oranda anlamlı bir ilişkinin olduğu görülmektedir.

H18: E-Muhasebe Uygulamaları konusundaki farkındalık düzeyi öğrencilerin muhasebe mesleğini icra etmeyi düşünüp düşünmemesine göre farklılık göstermektedir.

H18 hipotezine yönelik gerçekleştirilen Kruskal-Wallis Testine ilişkin bilgilere Tablo 13'de yer verilmiştir. Analiz sonucuna göre 0,05 anlamlılıkta 5 değişken $(P) > 0,05$ şeklinde iken 5 değişken $(P) < 0,05$ şeklindedir. Yani öğrencilerin muhasebe

mesleğini icra etmeyi düşünüp düşünmemesi ile e-muhasebe konularındaki farkındalıkları arasında tam anlamlı bir ilişkinin bulunmadığı söylenebilir.

Tablo 13: Öğrencilerin Muhasebe Mesleğini İcra Etme Düşüncelerine Göre Farklılaşma

		Chi-Square	df	Asymp. Sig.
İlgi İfadeleri	S1	15,430	4	0,004
	S2	41,704	4	0,000
	S3	35,448	4	0,000
	S4	29,293	4	0,000
Farkındalık İfadeleri	S5	3,119	4	0,538
	S6	10,996	4	0,027
	S7	17,807	4	0,001
	S8	6,027	4	0,197
	S9	3,758	4	0,440
	S10	16,823	4	0,002
	S11	12,842	4	0,012
	S12	9,000	4	0,061
	S13	6,560	4	0,161
	S14	14,432	4	0,006

Sonuç

Bu çalışmada ön lisans düzeyinde muhasebe eğitimi alan öğrencilerin e-muhasebe konularına olan ilgileri ve e-muhasebe konuları hakkındaki farkındalıkları tespit edilmeye çalışılmıştır. Sakarya Uygulamalı Bilimler Üniversitesi'nde muhasebe ve vergi uygulamaları, maliye ve işletme yönetimi programları öğrencilerine uygulanan anket çalışması sonucunda elde edilen bulguları aşağıdaki şekilde özetleyebiliriz:

- Öğrencilerin cinsiyeti ile e-muhasebe konularına olan ilgileri ve e-muhasebe konularındaki farkındalıkları arasında anlamlı bir ilişkinin bulunmadığı tespit edilmiştir.
- Öğrencilerin yaşı ile e-muhasebe konularına olan ilgileri arasında anlamlı bir ilişki varken, e-muhasebe konularındaki farkındalıkları arasında anlamlı bir ilişki tespit edilememiştir.

- Öğrencilerin mezun oldukları lisede eğitim gördüğü bölüm ile e-muhasebe konularına olan ilgileri arasında anlamlı bir ilişki varken, e-muhasebe konularındaki farkındalıkları arasındaki ilişkinin zayıf olduğu görülmüştür.
- Öğrencilerin eğitim gördüğü bölüm ile e-muhasebe konularına olan ilgileri arasında yüksek derecede anlamlı bir ilişki varken, e-muhasebe konularındaki farkındalıkları arasında anlamlı bir ilişkinin bulunduğu söylenebilir.
- Öğrencilerin okuduğu bölümün öğretim türü ile e-muhasebe konularına olan ilgileri ve e-muhasebe konusundaki farkındalıkları arasında anlamlı bir ilişkinin bulunmadığı görülmüştür.
- Öğrencilerin ailesinin yaşadığı yer ile e-muhasebe konularına olan ilgileri arasında anlamlı bir ilişki tespit edilirken, e-muhasebe konularındaki farkındalıkları arasında tam anlamlı bir ilişkinin bulunmadığı görülmüştür.
- Öğrencilerin e-muhasebe dersini almış olup olmaması ile e-muhasebe konularına olan ilgileri ve e-muhasebe konusundaki farkındalıkları arasında yüksek düzeyde anlamlı bir ilişkinin var olduğu tespit edilmiştir.
- Öğrencilerin muhasebe alanındaki çalışma deneyimi ile e-muhasebe konularına olan ilgileri ve e-muhasebe konularındaki farkındalıkları arasında yüksek düzeyde anlamlı bir ilişkinin bulunduğu görülmüştür.
- Öğrencilerin muhasebe mesleğini icra etmeyi düşünüp düşünmemeleri ile e-muhasebe konularına olan ilgileri arasında büyük oranda anlamlı bir ilişkinin olduğu tespit edilirken, e-muhasebe konularındaki farkındalıkları arasında tam anlamlı bir ilişkinin bulunmadığı görülmüştür.

Sonuç olarak araştırmaya katılan öğrencilerin muhasebe deneyimleri, e-muhasebe bilgi düzeyleri ve gelecekte muhasebe mesleğini icra etme istekleri arttıkça e-muhasebe konularına ilgi ve farkındalık düzeylerinin de arttığı tespit edilmiştir. Bu bakımdan muhasebenin geleceğinde e-muhasebe uygulamalarının önemli bir etkiye sahip olacağı düşünüldüğünde, e-muhasebe konularına muhasebe eğitiminde ciddi şekilde yer verilmesi önem arz etmektedir.

Katkı Oranı Beyanı: Çalışmadaki her bir yazarın makalenin hazırlanmasında, geliştirilmesinde ve yayınlanmasında yaptığı katkı/katkılar eşittir.

Çıkar Çatışması: Makalenin yazar/yazarlarının, çalışma kapsamında herhangi bir kişisel ve finansal çıkar çatışması yoktur.

Kaynakça

Aziz, A. (2017). *Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemleri ve Teknikleri*, Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.

- Bağdat, A. ve Koç, İ. (2020). *Dijital Ekonominin Vergilendirilmesi Ve E-Muhasebenin Etkisi*, (ss.213-232); Editörler: Çiğdem, S. ve A. Boztaş, Endüstri 4.0'dan Toplum 5.0'a Güncel Yaklaşımlar, Ankara: Nobel Yayıncılık.
- Dalğar, H., Çelik, İ. ve Mortaş, M. (2011). Muhasebe Öğrenimi Gören Öğrencilerin TMS/TFRS Hakkındaki Farkındalıklarına Yönelik Bir Araştırma, *Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi Ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 16(1), 217-230.
- Elçin, R., Gerekan, B. ve Usta, M. (2018). E-Fatura, E-Defter ve E-Arşiv Uygulamalarına Geçiş Sürecinde Yaşanan Sorunlar: Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler Üzerine Bir Araştırma, *Mali Çözüm Dergisi*, 146, 13-42.
- Gönen, S. ve Solak, B. (2017). Maliye Bakanlığı E-Dönüşüm Sürecinin Muhasebe Meslek Mensupları Açısından Değerlendirilmesine İlişkin Bir Alan Araştırması, *Muhasebe Ve Finansman Dergisi*, 76, 63-80.
- Imene, F. ve Imhanzenobe, J. (2020). Information Technology And The Accountant Today: What Has Really Changed?, *Journal of Accounting And Taxation*, 12(1), 48-60.
- Karasioğlu, F. ve Garip, O. (2019). E-Muhasebe Uygulamaları Kapsamında Güncel Sorunlar ve Çözüm Önerileri: Karaman'da Bir Araştırma, *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulu Dergisi*, 22(2), 433-446.
- Karavardar, A. ve Kaymak, G. (2020). Muhasebe Eğitimi Alan Üniversite Öğrencilerinin TMS/TFRS Hakkındaki İlgi Düzeyi, Beklenti ve Farkındalıklarına İlişkin Bir Araştırma: Giresun Üniversitesi İşletme Bölümü Örneği, *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulu Dergisi*, 23(1), 112-130.
- Omar, S.A. ve Hasbolah, F. (2018). Awareness And Perception Of Accounting Students Towards Industrial Revolution 4.0. *Proceedings Of The 5th International Conference On Accounting Studies (ICAS 2018), Penang, Malaysia, 9-15*.
- Öz, E. ve Bozdoğan D. (2012). Türk Vergi Sisteminde E-Maliye Uygulamaları, *Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi Ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 17(2), 67-92.
- Öztürk, M. S. ve Çarıkçı, O. (2019). Elektronik Muhasebe Uygulamaları Kapsamında Geleceğin Muhasebecileri Üzerine Bir Araştırma, *Avrasya Uluslararası Araştırmalar Dergisi*, 7 (16) , 1007-1026.
- Samsuddin, M.E., Khairani, N.S., Wahid, E.A. ve Sata, F.H.A. (2015). Awareness, Motivations And Readiness For Professional Accounting Education: A Case Of

Accounting Students in UiTM Johor. *Procedia Economics And Finance*, 31, 124 – 133.

Sarıççek, R. (2020). Muhasebe Eğitiminin Dijitalleşen Muhasebe Mesleğini Karşılama Düzeyi: İİBF Öğrencilerine Yönelik Bir Araştırma. 3rd International Economics, Business And Social Sciences Congress, 175-183.

Taytak, M. ve Vural K. (2019). Bilişim Sistemlerindeki Gelişmelerin Türkiye’de E-Vergi Uygulamaları Üzerine Yansımaları Ve Değerlendirilmesi, *Finans Politik & Ekonomik Yorumlar*, 647, 65-100.

Toshniwal, R. (2016). E-Accounting: The Necessity Of Modern Business, 4th International Conference On Science, Technology And Management, New Delhi, 579-583.

Yüksel, F. (2019). Muhasebe Öğrencilerinin Muhasebe Mesleğinin Geleceği Ve Muhasebe Becerilerine İlişkin Düşünceleri Üzerine Bir Araştırma. *Uluslararası Muhasebe ve Finans Araştırmaları Dergisi*, 1(1), 1-12.

<https://www.digitalplanet.com.tr/>, 2017

www.gib.gov.tr